

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/62/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617204260
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5617204260.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti X. G., nar. XX.X.XXXX, a C. G., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom Liptovský Mikuláš, M. M. Hodžu 30, deti matky Mgr. D. G., nar. X.X.XXXX, bytom B. C., J. XXX/X, a otca MUDr. G. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., Ul. XX. L. XXXX/X, zastúpeného JUDr. Martinou Řeřichovou, PhD., advokátkou so sídlom Y., C. XXXX/XX, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o úpravu styku s maloletými deťmi, na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/44/2017-150 zo dňa 25.5.2017 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie okresného súdu.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa tento domáhal úpravy styku s oboma maloletými deťmi každý párný víkend v kalendárnom mesiaci od piatka 18:00 hod. do nedele 18:00 hod. s tým, že ich prevezme v určenom čase v mieste ich bydliska a po ukončení styku ich v určenom čase odovzdá matke.

2. Súd vychádzal zo záveru, že nie je daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Prihliadal na vek a názor maloletých detí, na intenzitu ich stretávania sa s otcom za posledné roky a na osobnú starostlivosť poskytovanú dlhší čas výlučne matkou.

Podľa znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou z odboru psychológie Mgr. Lenkou Lipanovou (v konaní o rozvod manželstva vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 10P/262/2012) je otcova spôsobilosť k samotnej výchove maloletých detí sporná. Znalkyňa uviedla, že nález u otca je dominantne vysoko disimulačný a skresľujúci osobnosť s akcentovanými rysmi, vysokou sebakontrolou v administratívnej situácii (súd čerpal z odpovede znalkyne na otázku súdu, či je dôvod zakázať styk otca s deťmi). Zo záverov znaleckého posudku vypracovaného dvoma znalcami z odboru psychiatrie, a to MUDr. Alfonzom Porvažníkom a MUDr. Danicou Caisovou (v trestnom konaní vedenom proti otcovi ako obvinenému/obžalovanému vo veci sexuálneho zneužívania vo vzťahu k maloletému dieťaťu matky z prvého manželstva; otec bol oslobodený spod obžaloby) súd zistil, že otec netrpí žiadnou duševnou poruchou, zistená však bola prítomnosť sexuálnej anomálie - atypická náplň sexuálnych motivačných systémov, v dôsledku ktorej má otec podstatne zníženú ovládaciu schopnosť. Vzhľadom na uvedené bolo, podľa názoru okresného súdu, potrebné skúmať, či úprava styku otca s maloletými deťmi bude v ich najlepšom záujme, či si to vyžadujú pomery v rodine, či nedôjde k citovému strádaniu a či rozvoj detí bude úplný po stránke citovej, rozumovej i mravnej, pokiaľ by sa styk otca s maloletými deťmi nerealizoval. Z vyjadrení maloletých detí nevyplýva, že by negatívne prežívali skutočnosť, že sa nestýkajú s otcom.

Neprejavili záujem o styk s ním, skôr naopak (vyjadrenie maloletých detí bez prítomnosti matky v rámci konzultácie na ÚPSVaR Liptovský Mikuláš v zmysle jeho písomného podania zo dňa 12.5.2017).

3. Okresný súd dospel k záveru, že od roku 2011, kedy matka s deťmi opustila spoločnú domácnosť s otcom, majú deti vytvorené stabilné výchovné prostredie, ktoré by úpravou styku otca s nimi mohlo byť značne narušené. Od doby odsťahovania sa matky s deťmi sa otec s deťmi často nestretával a podľa vyjadrení samotných detí sa im nevenoval. Navyše deti sa s otcom nechcú stretávať. V danom prípade teda nevznikla bezprostredne naliehavá nutnosť upraviť pomery medzi účastníkmi konania. Okresný súd dodal, že aby mohol zodpovedne pozitívne rozhodnúť o úprave styku neodkladným opatrením, nemá dostatok relevantných podkladov svedčiacich v prospech úpravy styku. Je nevyhnutná hlbšia znalosť vecí, ktorá požiadavka svedčí skôr konaniu vo veci samej. Autoritatívny zásah súdu v prospech styku otca s deťmi neodkladným opatrením by mohol negatívne zasiahnuť do citového života detí, ktoré zatiaľ styk odmietajú.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny v zmysle svojho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

5. Namietal, že okresný súd nesprávne a neúplne zistil skutočný stav vecí. Opätovne (ako aj v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) poukázal na to, že s matkou detí nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2011, pričom ju viackrát žiadal, aby mu umožnila styk s deťmi, čo však ona nerešpektovala a bráni mu v akomkoľvek kontakte s deťmi. Ďalej poukázal na súdne konanie o rozvod manželstva, ktoré sa vedie na Okresnom súde Humenné od roku 2012, a na obštrukcie matky v tomto konaní, keď táto odmieta zúčastňovať sa šetrení, včítane znaleckého šetrenia znalcom z odboru psychológie. Matka v úmysle poškodzovať jeho osobu účelovo predkladá a poukazuje na závery psychiatricko-sexuologického vyšetrenia MUDr. Danice Caisovej-Škultétyovej a MUDr. Alfonza Porvažníka v rámci prípravného konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 2T/65/2010. V predmetnom konaní boli následne vypracované znalecké posudky v Sexuologickej klinike v Prahe (MUDr. Ondřej Trojan, prof. PhDr. Peter Weiss, Phd.), na základe ich záverov (osobnosť otca je nadpriemerne inteligentná, netrpí žiadnou duševnou poruchou, chorobou, ani sexuálnou deviáciou), ako aj na základe priamej konfrontácie znalcov na súde boli v celom rozsahu vyvrátené závery psychiatricko-sexuologického vyšetrenia MUDr. Danice Caisovej-Škultétyovej a došlo k jeho oslobodeniu spod obžaloby, ktoré okolnosti matka vo svojich vyjadreniach neuvádza.

6. Odvolateľ poukázal ďalej na to, že už 30 rokov pracuje ako detský lekár v Humennom bez akejkoľvek sťažnosti od pacientov, resp. ich rodičov. Matka na jednej strane uvádza, že sa o maloleté deti nezaujíma, na druhej strane sa vyhýba súdom nariadeným psychologickým vyšetreniam a s maloletými deťmi sa pred ním ukrýva a bráni mu v akomkoľvek kontakte s nimi. Matka s deťmi žije v prenajatom byte na utajenej adrese s tým, že adresa bydliska je len fiktívna. On sa o deti zaujíma, podľa možností sa informuje o ich zdravotnom stave a školských výsledkoch. V ZŠ Sv. Apoštola Pavla v Liptovskom Mikuláši mu na žiadosť matky odmietli uviesť heslo k elektronickej žiackej knižke maloletej X.. Po zmene pôvodnej detskej lekárky maloletých detí matka odmietla uviesť meno a adresu nového detského lekára, aktuálne preto nemá žiadne informácie o maloletých deťoch. Otec ďalej poukázal na dobré vzťahy, ktoré boli medzi ním a maloletými deťmi, a ktoré narušila matka vyvolávaním strachu a pocitu neistoty u detí. Jej konaním je zasahované do jeho rodičovských práv, maloleté deti sú vystavované stresovým situáciám, čo môže mať za následok zhoršenie ich psychického stavu. Medzi ním a deťmi je veľmi silný citový vzťah a je predovšetkým v ich záujme, aby sa s ním mohli stretávať a mať tak zabezpečený rovnocenný a rovnoprávny osobný kontakt s oboma rodičmi. Otec poukázal na to, že na maloleté deti platí mesačné výživné celkovo 450 eur, zároveň platí manželské výživné 100 eur mesačne. Matka nemá zábrany opakovane podávať návrhy na zvýšenie výživného, na druhej strane mu bráni v akomkoľvek kontakte s deťmi a argumentuje výmyslami a psychiatrickými posudkami, ktoré boli odmietnuté. Nezvládnutie výchovy problematického syna matky D. D. (uvedené bolo konštatované aj vo vyššie označenom trestnom konaní) matka pripisuje otcovi a pubertálne problémy menovaného pripisuje skutku, ktorý sa nikdy nestal. Tvrdenia matky, že mu nebol umožnený styk s dcérou z prvého manželstva B. G., sa nezakladajú na pravde, súdom upravený styk sa realizoval, s menovanou má veľmi dobrý vzťah a je s ňou v pravidelnom kontakte. Otec záverom uviedol, že primeraný kontakt s oboma rodičmi výrazne prispieva k zdravému citovému a psychickému vývoju detí. Milujúci rodičia sa usilujú kooperovať a dopĺňať vo svojich rodičovských funkciách. Maloleté deti sú ovplyvnené matkou a ich vyjadrenie, že sa nechcú s ním stretávať, nie je prejavom ich vôle, ale ide o názor presadzovaný matkou. V návrhu

na nariadenie neodkladného opatrenia dostatočne osvedčil svoj nárok, nakoľko preukázal, že matkou je mu bránené v akomkoľvek kontakte s deťmi, a bola osvedčená následná potreba dočasnej úpravy pomerov, t.j. naliehavosť situácie odôvodňujúcej dočasnú úpravu styku s deťmi.

7. Matka v relatívne obsiahlom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca žiadala napadnuté uznesenie potvrdiť. Okresný súd mal dostatočne osvedčené okolnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a s jeho závermi sa stotožňuje. Otec zneužíva maloleté deti ako prostriedok a predmet boja proti nej pod falošným podtextom záujmu o ne. Poukázala na konštatovanie znalkyne z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých, Mgr. Lenky Lipanovej v jej posudku zo dňa 11.4.2014 vo veci rozvodu vedenej na Okresnom súde Humenné po sp.zn. 10P/262/202, že otec „v teste maximálne skóruje v tzv. Lži skóre a tzv. indexe disimulácií - jeho výpovede sa preto nedajú vnímať ako úprimné a sebareflexívne, skôr je predpoklad skresľovania, maskovania vo výpovediach, aj na poklade nadpriemerného intelektu menovaného a osobnostných vlastností“. Matka odkázala na svoje skoršie vyjadrenia v podaní zo dňa 17.5.2017, na ktorých trvá. O skutočnej motivácii otca svedčí samotný obsah odvolania, v ktorom nijako neobhajuje záujmy detí, ale je o priori namierený proti jej osobe a osobe jej najstaršieho súdu Sofiana. Otec neuniesol dôkazné bremeno ohľadom pravdivosti svojich tvrdení ohľadom jeho údajného veľmi silného citového vzťahu s deťmi, ako aj, že by tieto boli vystavené stresovým situáciám v dôsledku nestretávania sa s ním.

8. Ďalej matka poukázala na to, že otec podal návrh od doby jej odchodu s maloletými deťmi zo spoločnej domácnosti v roku 2011 až teraz - v roku 2017, dokonca formou neodkladného opatrenia, neberúc ohľad na to, že také nepredvídateľné správanie priamo alebo vo svojich dôsledkoch má negatívny dopad na psychiku detí, ktoré boli svedkami udalostí, keď otec pred nimi vykrikoval, že ju (matku) zničí, zlikviduje atď. Ako matka detí nemôže súhlasiť s tým, aby bez toho, aby otec podstúpil sexuológom a psychiatrom navrhovanú liečbu, sa mohol s deťmi stretávať. V danej súvislosti poukazovala na dlhodobú závislosť otca na atypickej pornografii - s preferenciou maloletých osôb, mladších ako 15 rokov. Znalci MUDr. Ondřej Trojan, prof. PhDr. Peter Weiss, Phd., vychádzali len zo skutočností, ktoré im bol otec ochotný prezradiť, otec pred nimi zamlčal a neuviedol skutočné a úplné závery znalcov MUDr. Caisovej a MUDr. Porvažníka. Po jej odchode zo spoločnej domácnosti platiť výživné po dobu asi jedného roka vo výške cca 25 eur mesačne. Vyživovaciu povinnosť si od roku 2015 neplnil načas.

9. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol len toľko, že sa s napadnutým uznesením okresného súdu stotožňuje.

10. Otec v písomnom vyjadrení k vyššie uvedenému vyjadreniu matky zotrval na svojej odvolacej argumentácii.

11. Matka v písomnom vyjadrení k vyššie uvedenému vyjadreniu otca v podstate zopakovala svoju predchádzajúcu argumentáciu.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP - Civilný mimosporový poriadok v spojení s § 34 Civilný sporový poriadok), preskúmal vec bez ohľadu na odvolacie dôvody § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

13. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu (§ 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Preto sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého uznesenia a len na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa ďalšie dôvody.

14. Skutočne sa nejaví potrebným/nevyhnutným bezodkladne upraviť pomery účastníkov - stretávanie sa maloletých detí s otcom za situácie, keď dlhodobo - od odchodu matky s maloletými deťmi zo spoločnej domácnosti - neboli rozvíjané vzájomné vzťahy medzi otcom a maloletými deťmi stretávaním sa. Nebolo osvedčené, že by otec vôbec vyvíjal snahu stretávať sa s maloletými deťmi v danom období. Pokiaľ tvrdí, že mu v minulosti bolo (a uvedený stav pokračuje) matkou detí bránené v akomkoľvek kontakte s deťmi, nehovoriac o stretávaní sa s nimi, otec žiadnym spôsobom nepreukázal/neosvedčil, že by sa snažil uvedenú situáciu riešiť a že by sa domáhal svojich rodičovských práv/práva detí na stretávanie sa s ním, napríklad podaním príslušných návrhov na súd. Doba približne 6 rokov, ktorá uplynula od odchodu matky s maloletými deťmi zo spoločnej domácnosti, je dostatočne dlhá na to, aby otec, pokiaľ by mal skutočný záujem na kontakte a stretávaní sa s maloletými deťmi, toto príslušným

spôsobom riešil. Za situácie určitého zastabilizovania stavu, keď sa maloleté deti dlhodobo nestretávajú s otcom (maloletá X. od veku cca 4 roky a maloletý C. od veku cca 1 roka), resp. ich stretávanie s otcom je veľmi zriedkavé, až ojedinelé, nemožno uspokojivo dospieť k záveru, že úprava styku otca formou neodkladného opatrenia v rozsahu ním navrhovanom by bola v najlepšom záujme maloletých detí. Je vhodné zdôrazniť, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú (čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

15. Nebolo osvedčené, že by nenariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca, prípadne aj v užšom, než otcom navrhovanom rozsahu, mohlo negatívne vplyvať na psychický stav maloletých detí. Uvedené jednoznačne súvisí s vyššie konštatovaným neosvedčením toho, že by oproti doterajšiemu stavu mali maloleté deti strádať tým, že by nedošlo k úprave styku otca s nimi.

16. Úprava styku rodiča s maloletými deťmi formou neodkladného opatrenia je v zásade potrebná, ak hrozí bezprostredná ujma v prípade, že by styk rodiča s dieťaťom nebol upravený. V prejednávanej veci nebola osvedčená taká doterajšia kvalita vzťahov medzi otcom a maloletými deťmi, že len neodkladným opatrením by bolo možné ju udržať, zachovať. Vzhľadom na už vyššie konštatovaný dlhodobý stav, keď sa otec s maloletými deťmi nestretáva, prípadne sa stretáva len ojedinele, nemôže nenariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca spôsobiť bezprostredné zhoršenie vzťahov medzi ním a maloletými, resp. ohroziť zdravý duševný a telesný vývoj maloletých detí.

17. Okresný súd správne v súlade s ust. § 43 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, prihliadal na názor maloletých detí prezentovaný nimi v rámci konzultácie s kolíznym opatrovníkom bez prítomnosti matky, že sa so svojím otcom nechcú stretávať. Minimálne na účely rozhodovania o neodkladnom opatrení, za zohľadnenia ďalších rozhodných skutočností, je potrebné vychádzať aj z predmetného vyjadrenia maloletých detí.

18. Za relevantné možno považovať závery znaleckého posudku Mgr. Lenky Lipanovej, znalkyne z odboru klinická psychológia detí a dospelých, zo dňa 11.4.2014 podaného v rámci konania vedeného na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 10P/262/2012 o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností k maloletým deťom. Predmetný posudok je v rámci predložených listinných dôkazov, resp. znaleckých posudkov totiž najaktuálnejší. Znalecké závery MUDr. Caisovej a MUDr. Porvažníka (znalecký posudok zo dňa 6.10.2009), ktoré otec odmieta, ako aj znalecké závery MUDr. Ondřeja Trojana a prof. PhDr. Petra Weissa, Phd. (znalecký posudok zo dňa 11.11.2009) ktoré otec preferuje, sú totiž výrazne staršieho dáta. Podľa jedného zo záverov tohto posudku ohľadom úlohy znalca posúdiť, či sú tu dôvody na zákaz styku otca s maloletými deťmi, „aj nález na našom znaleckom vyšetrení je dominantne u menovaného (otec; pozn. krajského súdu) vysoko disimulačný a skresľujúci, osobnosť je s akcentovanými rysmi, vysoká sebakontrola v administratívnej situácii. Preto sa je možné definitívne vyjadriť až po súdom nariadenom znaleckom vyšetrení so zameraním na (ne)prítomnosť sexuálnej deviácie u menovaného“. Aj konštatovaná potreba nariadenia znaleckého vyšetrenia otca svedčí v prospech záveru o neopodstatnenosti nevyhnutnej bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov - styku otca s maloletými deťmi formou neodkladného opatrenia.

19. Pokiaľ otec poukazoval v odvolaní na nemožnosť informovania sa o zdravotnom stave maloletých detí a o školských výsledkoch maloletej X., krajský súd konštatuje, že uvedená problematika bezprostredne nesúvisí s úpravou styku otca s maloletými deťmi. Otec sa môže uvedených nárokov vyplývajúcich z jeho rodičovských práv a povinností domáhať samostatne.

20. Plnenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom bez ďalšieho nie je dôvodom pre úpravu styku otca s maloletými deťmi. Vzhľadom na vyššie uvedené závery predmetnú okolnosť nemožno považovať z hľadiska opodstatnenosti návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia za významnú.

21. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e j e** prípustné